

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1:a årg.

Den 10 December 1899

N:r 11

INNEHÅLL: *Vilhelm Stenhammar* (med porträtt och scen ur »Gildet paa Solhaug»). *Hugo Alfvén* (med 1 porträtt). *Eti möte*, Berättelse. *En kåkstad* (med 4 illustrationer). *Det nya Grand Hôtel i Stockholm* (med 2 illustrationer). *Handarbetets vänners 25-årsutställning* (med 4 illustrationer). *En Kinnekullefärd* (med 11 illustrationer). *Guldörstens offer* (Följetong, med 1 illustration, forts.) *Veckans porträttgalleri* (med 4 porträtt). *Breflåda*.

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1899.

Vilhelm Stenhammar.

VILHELM STENHAMMAR.

Få svenska musici — om ens någon — torde vid så unga år ha nått den berömmelse och den popularitet, som kommit *Vilhelm Stenhammar* till del både här hemma och utomlands. Och detta oakadt Stenhammar i sin alstring hvarken lägger an på popularitet eller lättfattlighet, utan det fastmera genom densamma ofta går ett drag af grubbel och tungsinhet, som gör det rätt svårt för den ej särskildt musikbildade och musikaliskt anlagde att intränga i dess verkliga väsen.

Men det finns tvänne drag hos Stenhammars konst, som till fullo motivera det stora renomé, han uppnått: dels det genomgående konstnärligt musikaliskt äkta i hans personlighet och framställning och dels det drag af lika omisskännligt äkta, nordisk *svenskhet*, som ock går genom hans diktning. Hör honom exempelvis spela pianostämman i Brahms' stora kvintett eller sjung hans »Sju sånger» ur »Ensamhetens tankar» — och du skall ej kunna undgå att finna de nyssnämnda ägenskaperna, hvilka väl och just äro *grunden* till hans konstnärssyfte. Ty det är dock det äkta och det nationella, som skapa konstnären af rang.

Karl Vilhelm Eugén Stenhammar är född i Stockholm den 7 februari 1871, och tillhör en inom vårt svenska musiklif stora och kända traditioner ägande släkt. Efter studier vid Nya Elementarskolan ägnade han sig helt åt musiken, idkade pianospel för Richard Anderson, harmoni, kontrapunkt och komposition för Dente, Hallén, Heintze, H. Barth i Berlin m. fl. Organistexamen aflade han 1890.

Då Vilhelm Stenhammars offentliga musikaliska verksamhet infaller under allra sistförflutna åren, torde knappast något närmare ingående på densamma här vara nödigt, det har naturligtvis ej häller varit afsedt. Vi inskränka oss till att nämna, att han sedan 1897 anfört Filharmoniska sällskapet i Stockholm, att han är en af de »stadiga» i Aulinska kvartetten och att han f. n. profjtjänstgör som kapellmästare vid K. operan. Af hans kompositioner nämna vi ur minnet de två tondramerna »Gildet paa Solhaug» och »Tirfing», körverken »Snöflor», »I Rosengården», balladen »Flores och Blanzeflor», den präktiga pianokonserten, en mängd sånger, pianostycken m. m.

Vi bringa (sid. 169) en bild ur »Gildet paa Solhaug» från dess uppförande i våras å hofteatern i Stuttgart. Det är ett djärft tilltag af en ung musiker att skriva musik till ett Ibsendrama *in extenso*, och än märkligare är, att verket först antages till uppförande i Tyskland. Att Stenhammar dock lyckats i sin vanskliga uppgift, därom vittna den allmänt lofordande tyska kritiken och den betydliga succés, som kom stycket till del vid uppförandet. Musiken är hällen i Wagnersk stil, utan att kompositören likväl någonsin uppgifver sin egen personlighet.

Vilhelm Stenhammar är nu i sin mannaålders fulla kraft. Vi hoppas och äro öfvertygade om, att de förhoppningar, som allmänt äro fästade vid den genialiske konstnären, efter de vackra löften han redan gifvit, tillfullo skola gå i uppfyllelse.

Vi stå i förbindelse till »Bühne und Welt» för reproduktionen. T. v. T.

HUGO ALFVÉN.

En af våra yngre svenska musici, som under de senaste åren gjort sig mycket fördelaktigt bemärkt, är violinisten-kompositören, numera medlemmen af k. hofkapellet *Hugo Alfvén*, hvars öppna och tilltalande drag vi här återgifva. Hr Alfvén, har genomgått konservatoriet i Stockholm och flere gånger erhållit musikstipendier — senast ett reseanslag.

Af den begåfvade komponistens arbeten är främst att nämna hans uppseendeväckande andra symfoni, hvilken första gången uppfördes i Stockholm i våras och hvaraf det gafs en repris å symfonikonserten på K. Teatern den 21 i förra måden. Denna symfoni har af såväl publik som kritik mottagits med formliga ovationer. Den kommer ock utan tvifvel att föra sin skapares namn ut i världen, ty den är ett mästerverk — ett mä-

sterverk af svensk konst, hvaröfver vi med skäl kunna vara stolta. Af allt att döma kan den svenska tonkonsten vänta sig mycket af Hugo Alfvéns begåfning.

En kritiker säger om den berömda D-dur-symfonien:

»Alfvén besitter den stora och ovanliga förmågan att kunna dölja sin lärdom; man märker hela tiden, att man vandrar på fast mark, äfven då komponisten djärft seglar in bland kontrapunktikens allra farligaste uddar och skär, men symfonien är fri från all schablon, frisk och lefvande. Den ungdomliga tonsättaren går ej ur vägen för starka effekter, men allt kommer så naturligt och äkta, att han genast öfvertygar oss, att äfven i klassiskt byggda symfonier så ovanliga och naturalistiska instrument som bäcken eller tallrikar höra till stilen.»

ETT MÖTE.

För HVAR 8 DAG af Karin Gran.

*»Och jag binder af hedens rödaste ljung
Ett tack för allt, hvad du varit,
Min ögons ljus och mitt hjertas kung
I somrardagar som varit —.»*

(Dan. Fallström.)

Hafvet kom brusande inöfver, som ville det storma in och taga med sig bort allt hvad det nådde. Men klipporna stodo trogen vakt, skummet yrde hvitt omkring utan att kunna rubba dem! Längst ute, där skummet vräkte som vildast, syntes två gestalter, som slagit sig ned i lä af ett ofantligt klippblock. Doktor Harald Wide såg forskande upp i sin följeslagerskas ansikte:

»Du har ändå kommit hit igen!»

Hon log ett halft vemodigt leende.

»Ja, man drifves ibland oemotsändligt mot de platser, där man tillbragt glada, lyckliga dagar. Och när nu tåget gjorde mig den speciella tjänsten att urspara just här, så kunde jag ej underlåta den lilla promenaden hit ned med många tankar på doktor Wide, men utan en aning om, att jag skulle kunna träffa dig här».

»Jag säger som du, att man ofta söker de platser, där man tillbragt sina lyckligaste dagar! Ellen, jag har knogat igenom hvarenda sommar här sedan dess och de sista åren bott här som provinsialläkare. Det ger så mycket att göra, ser du!»

Hon såg på honom.

»Och du tänker stanna här, du?»

»Ja, det är så bekvämt att vara på samma ställe vinter och sommar, och jag trifs här».

»Men din fru?»

»Jaså, Ebba, ja hon är belåten med hvad jag bestämmer, och när hon har mig och barnen begär hon ej mer. Ellen! Du talade om glada, lyckliga dagar här den där sommaren. Hur kunde du vara lycklig, när du såg en annan så olycklig vid din sida!»

»Det fanns väl dagar före den, då du för mig ypade din olycksaliga kärlek. Förut var det väl dagar af den mest jublande ogrumlade fröjd, men du förstörde allt med den förklaringen!»

»Du var då kär i mig, fast du ej erkände det!»

Hon öfverfor med hastig blick mannen vid sin sida. Det var han och dock icke han! Hvar var glansen i de stora blå ögonen, som nu trötta sågo ut i världen? Den höga smärta gestalten som hon så beundradt var ju icke böjd, men den forna spänstigheten var borta.

»Om jag var kär i dig — ja, jag vet inte, jag njöt af ditt sällskap mer än af någon annans, ja, jag tror, att jag njöt af din blotta närvaro, men aldrig föll det mig in, att det skulle bli något mera. Du var ju förlofvad — men så kom den där förfärliga dagen, då allt blef mig klart och — jag flydde!»

Han följde med spänd uppmärksamhet hennes ord.

»Ja, jag flydde», fortsatte hon som för sig själf, »jag var icke längre säker på mig själf. En sådan storm till, och jag hade kanske gifvit vika, — — — så gaf jag mig ut i världen för att få igensopade de spår du satt i snön.»

»Och det gick, Ellen?»

»Ja, och nej! Det var ju en svår tid, då jag hörde, att du låg sjuk och i yrseln ropade mitt namn. Men du hade ju din fästmö vid din sida,

och när jag så hörde, att all fara var öfverstånden, reste jag».

»Ja, jag vet. När jag kom upp igen, var du din väg, och en ny tacksamhetsskuld band mig vid min lilla fästmö, fjättrarne voro tyngre än någonsin, och du var och förblef borta! Ja. Och så på nyåret stod vårt bröllop, det blir 6 år sedan dess nu i januari. Tiden har gått och nu tänker jag stanna här för mitt återstående lif. Min frus pengar — du förstår — sätter oss i tillfälle att bosätta oss hvar vi vilja, och här har jag i alla fall så mycket att göra och det behöfver jag. Folket här har fått förtroende till mig, och sällan känner jag mig bättre till mods, än när det bär ut i storm och oväder. Första året önskade jag mången gång, att båten skulle slungas i stycken eller hästarne, när färden gick upp genom bergen, skulle skygga till och störta mig ned i ett bräddjup — men så barmhärtiga voro hvarken element eller djur och nu är denna förfärliga önskan borta! Det var en kväll, som ändrade mycket! Min egen lilla Vera låg illa sjuk och jag väntade nästan hvarje minut, att slutet skulle vara inne. Då kom plötsligt ett bud utifrån en af öarne. Det var ett litet barn äfven där som kämpade mot döden. Min plikt var ju att resa och jag begaf mig i väg. Stormen slet i tackel och tåg, och den lilla segelbåten flög som ett nötskal på vågorna. Då önskade jag ej döden, utan bad, att jag så fort som möjligt skulle få återse mitt barn och lämna hjälp, om sådan ännu behöfdes. Och allt gick bra, fast den gamle skepparen sade, att värre storm hade han aldrig ridit ut för, och han hade nog ej håller gifvit sig ut, om det ej varit barnbarnet det gällt. När jag kom hem, var min Vera bättre, och från den stunden förstod jag hur mycket jag ägde i lifvet och hur mycket jag hade att vara tacksam för, och så blef allt ljusare».

Ellen såg forskande på honom. Han var ändå den hon alltid tänkt honom vara. Hade hon ej gjort orätt, som ånyo korsat hans väg, visserligen utan afsikt, men medveten om möjligheten af ett möte med honom här? Det var som om han läst hennes tankar, ty han fortsatte:

»Det var roligt att se dig igen! Hela den tiden vi nu talat om, är för mig som en vacker dröm för länge, länge sedan. Jag tänker på den ibland som på något för mig oupphinneligt, som jag väl minnes, men icke saknar! Jag är nöjd nu med mitt lif, hur är det med dig?»

Hon mötte hans blick.

»Mitt lif? Ja, det går som det alltid gått. Jag lever ju midt i vimlet. Mycket går jag upp i min målning och min musik, och jag är mycket ute i världen. I ett hus som vårt, där det måste presenteras, är det alltid så och nu har jag lefvat mig in i det! — Men nu måste jag tänka på att gå, om jag skall hinna upp till stationen i tid. Jag har motvind i backarne, och vägen tar då alltid tid!»

»Och du vill ej stanna hos oss öfver natten?»

»Nej tack, man väntar mig i morgon. Adjö! Jag skall gå in till fiskar-Lars ett slag. Tack för i afton och helsa din fru, om hon kommer ihåg mig!»

»Tack själf, Ellen! Det var roligt att återse dig just nu. Vet du, Ellen, vi hade kanske aldrig

passat för hvarandra! Vi ha sett alltför skilda sidor i lifvet!»

Ellen stod och såg ut öfver det upprörda hafvet:

»Nej, kanske inte! Men än en gång farväl. Lars bor väl hvar i den närmsta lilla stugan?»

Han stod och såg efter den smärta eleganta gestalten, som med lätta steg gick bort öfver ljun-gen och snart försvann i den lilla stugan. Ja, det hade varit en fantasi, förstås! Skulle hon, trots de goda ansatser hon en gång haft, kunnat blifva en hustru för honom, en läkares hustru med delta-gande och vänlighet för hvarje patient? Nej! Han kände sig lättare om hjärtat, än han gjort på länge.

Ellen stannade blott ett par minuter i Lars stuga, och fortsatte sedan sin väg i stormen. »Kanske hade vi aldrig passat för hvarann», upp-repade hon för sig själf. Jo, för visso! Icke hade hon sagt, hur tomt och ödsligt hon fann sitt lif, och hur det varit henne omöjligt att fästa sig vid

någon, emedan just *den* sommaren stod som en skugga emellan. Hon passerade doktorsns villa. Den var upplyst och sände en ström af ljus ut i den stormiga höstkällen. Det var tydligen hvar-dagsrummet, hon nu blickade in uti. Där satt den unga frun med lilla Vera bredvid sig, och då dör-ren i det samma öppnades, fick hon se Harald Wide med sin lille son på axlarne, båda jublande glada. Den lille sattes ned på bordet framför modern, och så blef det Veras tur att komma till pappa.

Ellen gick vidare. I backen vände hon än en gång mot ljusen i doktorsvillan, och gick sedan raskt framåt. Hon kom i lagom tid till stationen och just som hon satte sig in i kupén, slog ett skarpt hagelblandadt regn mot rutorna. Hon drog kappan tätare omkring sig, en gäll hvissling hör-des, och tåget förde henne bort från minnenas brännpunkt — men ej från minnet, ej från hägkom-sten af den ljuftva dröm som aldrig blef verklighet.

EN »KÅKSTAD».

Med häpnadsväckande fart skjuta palats och hyreskasärner upp ur jorden i vår hufvudstad, där man dock alltid beklagar sig öfver bostadsbrist. De som ha mest orsak att klaga är små-folket. Under dessa perioder af forcerad byggnadsverksamhet hinner man icke samtidigt att i tillräckligt antal uppföra lägenheter med bostäder för den mindre bemedlade befolkningen. Dessa hus-villa slå sig ned i stadens utkanter, där de reda till sig en liten stuga, en käl-lare eller ett skjul.

Vi gjorde häromdagen i sällskap med vår fotograf ett besök å Kungs-holmen och togo en del vyer af »kåk-staden» i Stadshagen, en på senare tiden mycket omtalad del af Stockholm. Här uppe i skogen bo flera familjer,

Hydda i Stadshagen.

af hvilka den som lyckats ått sig upp-föra ett hus med ett verkligt fönster, syntes ha det bäst inrättadt af alla. I detta hus, om vi så få kalla skjulet, bodde en af stadens arbetare med hustru och barn. De syntes nöjda och be-lättna och klagade icke. Deras största bekymmer var, huruvida vederbörande skulle göra allvar af sitt hot och rifva ned kojans till första nästa april.

I den källareliknande jordkulan, hvaraf endast taket synes å vår illu-stration, bodde en skomakare, helt filosofiskt tillfreds med sin värld. Hela bostaden var ej längre än att en man nått och jämt kunde ligga rak därinne i britsen, som tjänstgjorde som säng. Ett litet fönster insläppte ett högst sparsamt ljus, hvarför mästern

Jordkula i Stadshagen.

vanligen arbetade vid öppen dörr. Han hade för den stora summan af fem kronor köpt hela hyddan hvilken var uppmurad af stenflisor från gatstenhuggeriet i närheten. Halfva huset låg doldt i backen och andra halfvan var en stenhög. Inuti var det brädfodradt, och hans mening var nu att snygga upp och tapetsera det inuti — om han bara finge bo kvar.

Vår tredje illustration visar oss huru en af samhällets parias — en affallssamlare — af gamla bleckplåtar och trasor åt sig uppfört ett skjul till skydd mot vinterns stormar. Ännu hade den gamle ej hunnit få kaminen i ordning, enär han nyligen flyttat in. Egentligen hade både han och hyddan flyttat, ty han förtäljde oss att tolf man burit hela huset från en plats i skogen till den plats, där den nu står. Äfven han fruktade för att blifva uppsagd.

I samband med dessa provisoriska människoboningar togo vi äfven en vy af den för stockholmarens säkerligen väl kända öfverbyggda

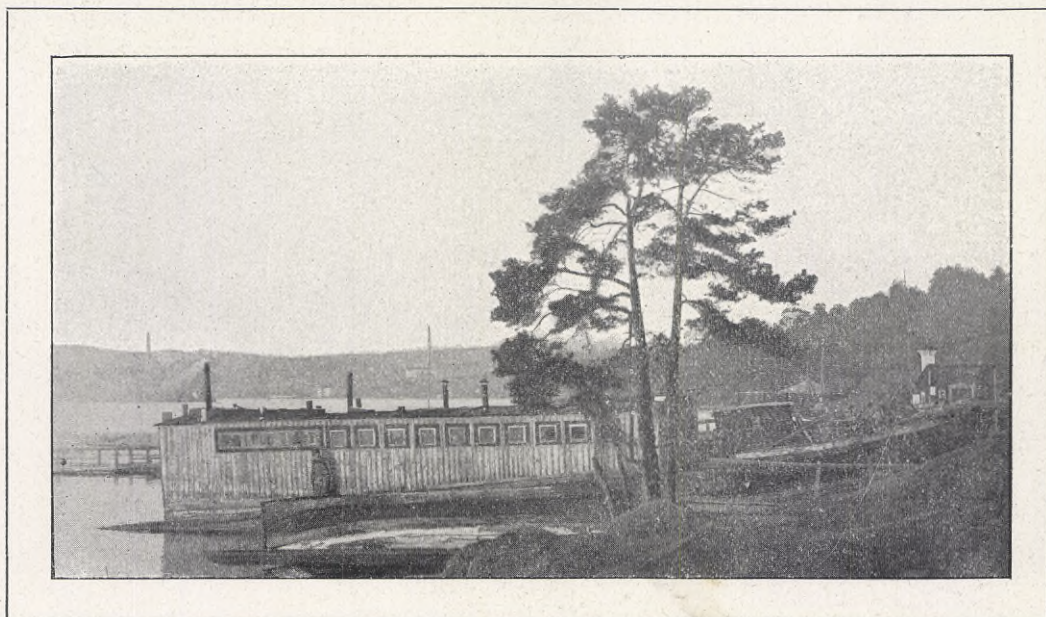
Skjul i Stadshagen.

den legat där den nu är i endast 3 år. Huru pass hälsosamt det skall vara att bo så nära vattenytan, kan hvar och en lätt tänka sig, men ägaren beklagade sig ej. Inuti föredde pråmen för öfrigt anblicken af en ångbåt med sina många dörrar till hytterna.

Det är pinsamma och upprörande bilder man här ute kan få skåda — bilder, hvilka utgöra hvarje stor stads skuggsidor.

Emellertid äro icke alla af dessa husvilla så ömkansvärda som det kan synas. Flere af dem föredraga detta »friluftslif» framför att lefva och bo under ordnade förhållanden, hvilket deras inkomster väl skullé tillåta. Bekvämt är detta lefnadsätt ju inte men desto billigare, och så är man så ogenerad!

pråmen vid Tranebergsbro. Här hade dess ägare förtöjt pråmen i land med grofva kättingar, och ehuru sjögången måhända är ringa inne i den lugna fjorden, så var nog förtöjningen af nöden nu, sedan pråmen till hälften sjunkit i vattnet. Denna pråm har varit apterad till bostad i 18 år, berättade gubben H., ehuru

Pråmhuset vid Tranebergsbro.

DET NYA GRAND HÔTEL I STOCKHOLM.

Foto. Klemming, Sthm

Matsalen.

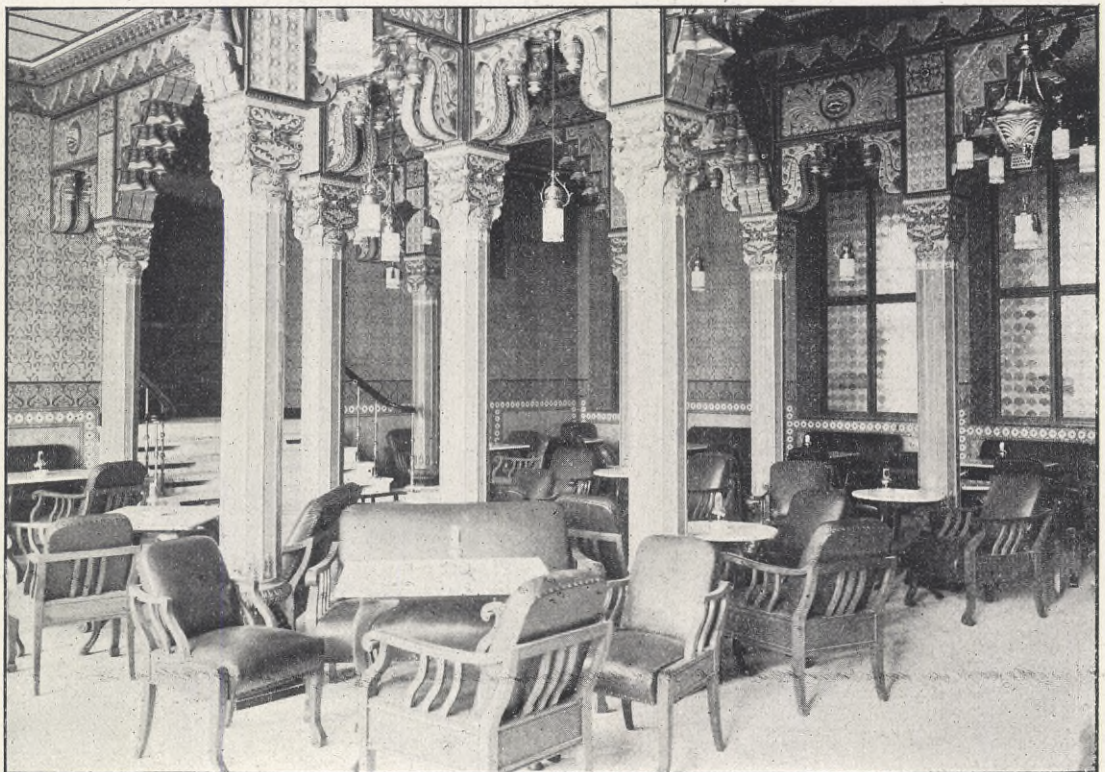

Foto. Klemming, Sthm.

Caféet.

HANDARBETETS VÄNNERS 25-ÅRSUTSTÄLLNING.

För ett par veckor sedan inträffade 25-årsdagen af stiftandet af en förening, som likt senapskornet utvecklat sig till ett stort träd, hvars grenar nått ut ända till andra världsdelar: *Handarbetets vänner*. Stiftarinnorna af denna förening, hvars verksamhet är så väl bekant för våra ärade läsarinnor, voro fru Sophie Adlersparre, född Leijonhufvud, (den kända signaturen »Esselde») fru Ellen Ankarsvärd, fru Hanna Winge och fröken Molly Rothlieb, den senare nu ensam i lifvet af de fyra. Handarbetets vännerns direktör är sedan 1891 fröken Agnes Branting, styrelsens ordförande fru Anna Wallenberg. Som hedersordförande har föreningen äran räkna kronprinsessan Victoria, bland hedersledamöterna kronprinsparet och prins Eugen.

Sin offentliga verksamhet började föreningen 1874 med en utställning bl. a. af de arbeten, som återkommit från utställningen

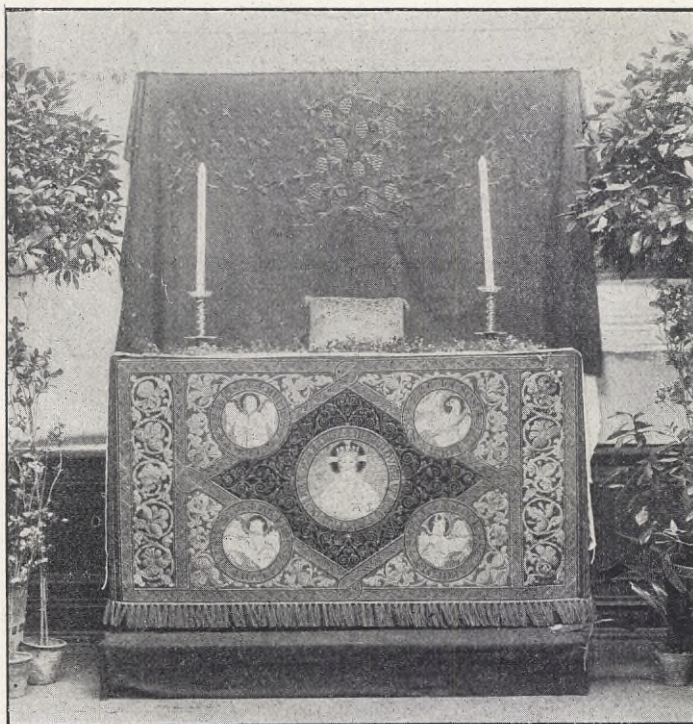

Foto. Ellqvist, Sthlm.

Antependium.

För Hv. 8 D.

Foto. Ellqvist, Sthlm.

Draperier i vinkel.

För Hv. 8 D.

i Wien. Om föreningens framgång kan man göra sig en föreställning, när man jämför den anspråkslösa början med dess nuvarande storartade lokaler i Stockholm, rymmande ett lager som väl är värdt sina 60- à 70,000 kronor. Föreningen utbetalar under året bortåt 30,000 kronor i arbetslöner till kvinnor ur snart sagdt hvarje stånd och yrke.

I olika delar af landet ha sålunda många allmogekvinnor sin bärning genom att arbeta för föreningen. Sålunda väfvas band inom Jämtland, Helsingland, Östergötland och Halland. I Helsingland förfärdigas äfven broderier och spetsar. Från Dalarne förskrifva sig randiga gardiner i rosengång, broderier och spetsar, från Västergötland yllestramalj, från Södermanland linnestramalj. Inom Skåne ha föreningen ej mindre än 50 arbeterskor för spetsknyppning, knytning, broderi, fransflätning och konstväfnad. I Stockholms-trakten väfves jutestramalj, och i själfva staden har föreningen sina skickligaste konstväfverskor och konstsoämmerskor.

Föreningen har under sin 25-åriga tillvaro verkat ofantligt mycket godt för pånyttfödande af den inhemska industri, som utgör dess verksamhetsfält. Dess arbete har ock vunnit rikligt erkännande, icke minst på de många utställningar i hvilka den deltagit: bl. a. i Philadelphia, Chicago, Köpenhamn, Göteborg, Stockholm m. fl. städer. Vid utställningen i Stockholm 1897 hemburas tvenne guldmedaljer.

För nästa års exposition i Paris har föreningen under arbete fem gobeliner, däraf en som utförts efter kartong af Carl Larsson. Denna senare, hvaraf en bild här återgifves, var ex-

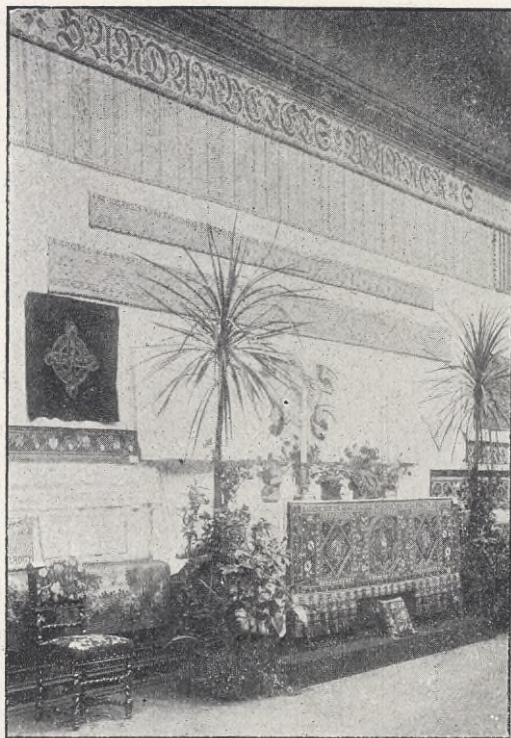

Foto. Ellqvist, Sthlm.

Parti af långväggen.

För Hv. 8 D.

ponerad å den högst lyckade utställning som hållits i Stockholm i anledning af jubiléet. På denna utställning märktes bland mängden af kyrkoprydnader ett praktfullt antependium, äfven här afbildadt. Detta konstverk, som tillhör Tyska kyrkan i Stockholm, är komponerad af fru Winge. Detsamma har af professor Dietrichson erhållit följande smickrande omdöme:

»Ett så pietetsfullt genomtänkt och skönt arbete på detta område har sällan blifvit utfördt i Sverige sedan renässansens dagar.»

Utställningen var i sin helhet ett glänsande bevis på föreningens framgångar.

Foto. Ellqvist, Sthlm.

Gobelin efter Carl Larssons målning »Kräftfisket».

För Hv. 8 D.

Vilhelm Stenhammars »Gildet paa Solhaug»: Första aktens slutscen.
(Från uppförandet å Kungl. Hofteatern i Stuttgart.)

EN KINNEKULLEFÄRD.

(Med vyer af fotograf W. Lindhé, Lidköping).

Vi inbjuda härmed HVAR 8 DAGS-läsare att göra oss sällskap på en fransysk visit till Kinnekulle. Naturligtvis antaga vi att den företages sommartiden, under »brinnande» turistsäsong! Järnvägar löpa numera rundt berget och man kommer på några timmar dit från någon af de kringliggande stä-

derna Lidköping, Mariestad och Skara. Låt oss välja den sistnämnda lilla täcka lärdomsstaden till utgångspunkt och presentera i förbifarten det nya stationshuset för Västergötland—Göteborgs nya smalspåriga järnväg. Vi lösa biljett till Råbäck, dit vi komma via Forshem efter att i en stor halvcirkel ha passerat rundt det natursköna berget, hvilket visat sig äga en sådan dragningskraft att årligen öfver 30,000 besökande från när och fjärran resa hit.

Från stationen är ej långt till herregodset Råbäck. Vi göra ett slag i parken, bese trädgården och växthuset. I denna undersköna trakt skulle man vilja lefva och dö! Vattenkonsten nere på gården plaskar melodiskt och stämmingsfullt, den frodiga vegetationen, den härliga fågelsången — man kan nästan drömma sig till rivieran. Från herregården har man en härlig

Nya stationshuset i Skara.

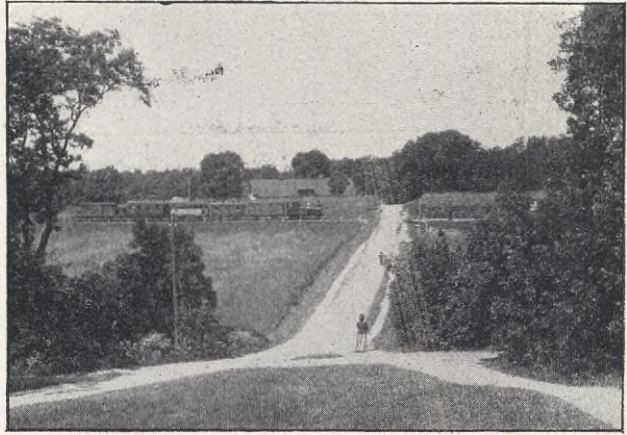
Vy af Råbäcks trädgård.

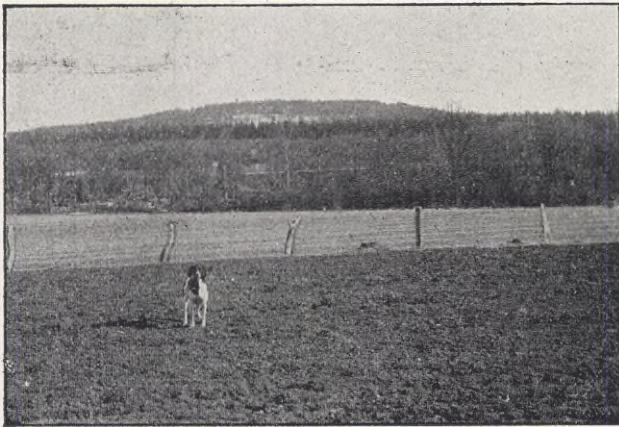
Stationshuset i Råbäck.

utsikt öfver nejden. Vi återgifva en vy från Hotell Kinnekulle med järnvägen i bakgrunden samt en bild af själfva kullen. Här ter den sig kanske ej så imponerande, men utsikten därifrån är så mycket mer beundransvärd. Innan vi lämna Råbäcks område, bese vi den ihåliga eken och »apostlagrottan», samt beställa oss rum å hotell

Kinnekulle. Genom den härliga Munkängen går vägen uppåt genom den djupa, stilla skogen till »Mörkekleks grotta». Är det mödosamt att knoga uppför de 78 trappstegen, så får man dock riklig ersättning för mödan. Naturligtvis gå vi äfven upp på afsatsen öfver grottan, sedan vi släckt törsten vid källan inuti densamma. Förbi Djurgårdstorp nå vi »öfre vägen» och komma slutligen till Lukastorp. Här hvila vi en stund. Efter ännu en halftimmas ansträngande färd uppåt

Utsikt från Hotell Kinnekulle.

Vy af Högkullen.

befinna vi oss vid Kullatorp. Nu stå vi vid målet: »Högkullens hjässa». Här finnes den bekanta Drottningstenen, hvilken bär följande inskrift:

År 1814 d. 23 Julii Kl. 5 e. m.

Uppsteg

Sveriges Rikes

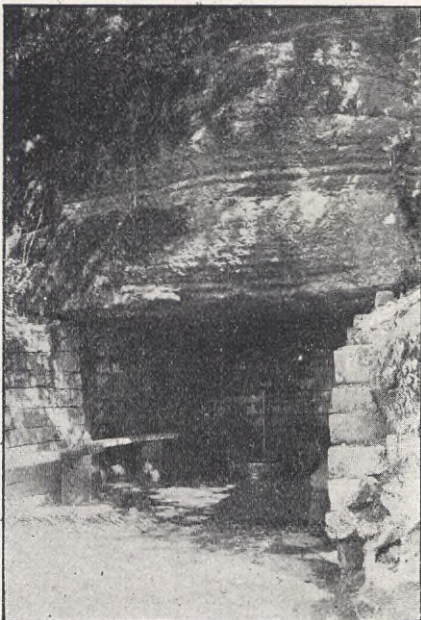
Drottning

Hedvig Elisabeth Charlotta

På Detta Ställe

Uti Dess 56 Ålders År.»

Icke blott kungliga personer ha ristat runor här, utan äfven andra

Mörkekleksgrottan.

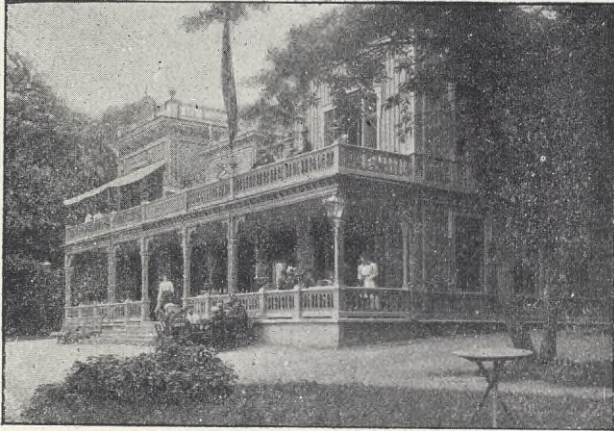

Apostlagrottan.

dödliga ha i tusental »förevigat» minnet af sina besök härstädes. Naturligtvis skall man spara det bästa till sist: utsiktstornet. Detta ryktbara torn är uppfördt i sju våningar af ägaren till Råbäck år 1892. Det ligger mer än 300 meter

öfver hafvet och dess spets är 280 meter öfver Vänerns yta. Att beskrifva utsikten bjuda vi ej till. Den måste ses för att kunna fullt fattas. Ögat når öfver mer än 300 kv.-mil land och sjö, en i sanning storslagen och enastående synkrets!

Här finnas förfriskningar att tillgå och rum för natten att få i tornets nedra våningar. Vi

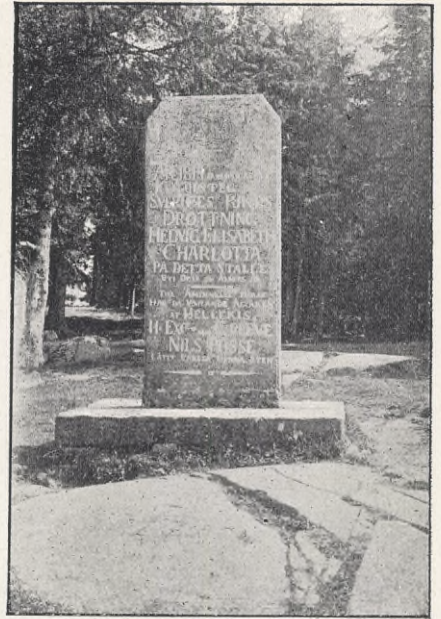

Hotell Kinnekulle.

föredraga likväl att på omvägar uppnå Hotell Kinnekulle, som med behagligt läge förenar god komfort.

Utsiktstornet.

Drottningstenen.

Den som vill stanna i denna trakt några dagar, skall här finna mycket af intresse att taga del af.

Hellekis.

De vackra herresätena Hellekis, Hönsäter och Gösäter med dess stenhuggerier, kalkbrott och cementtillverkning äro högst sevärda. För öfrigt bjuda dessa nejder på en sådan rikedom af naturskönhet samt platser, där konst och natur i förening skapat angenäma oaser, att några dagars besök här blir en högst angenäm turistfärd.

GULDTÖRSTENS OFFER

Af S. H. MERRIMAN.

Öfversättning för Hvar 8 Dag.

I hvarje nummer lämnas ett kort sammandrag af följetongens innehåll allt ifrån dess början.

I första kapitlet omtalas professor von Holzens i Haag besök hos en döende, af hvilken han köper för tusen gulden ett dyrbart recept. När den sjuke dragit sin sista suck, stoppar professorn pängarne tillbaka i sin plånbok. I andra kapitlet sammanträffa den från Indien som segrande hjälte återvändande major White och en gammal bekant till honom, Tony Cornish, en modärn man ur societeten. De följas åt till den senares onkel, lord Ferriby, där de finna husets unga dotter, miss Joan, strängt upptagen med arbete för ett välgörenhetsföretag till fromma för manufakturistbiträden. Miss Joan omtalar lordens senaste välgörenhetsprojekt, en stor internationell affär med mål att lindra malgamitarbetarnes svåra lott. Vid en »at home», hos Ferribys framlägger lorden i tredje kapitlet sin plan. Som medlemmar af direktionen antagas med acklamation lorden, Tony Cornish, major White, upphofsmanen till projektet mr Percy Roden och professor von Holzen.

I fjärde kapitlet gör en enka mrs Vansittart i det gamla diplomathotellet »Vieux Doelen» i Haag bekantskap med mr Percy Roden, för hvars projekt hon visar sig lifligt intresserad. Detsamma går ut på att samla alla malgamitarbetare och bygga en fabrik åt dem, i afsikt att förse hela världen med malgamit, ett för papperstillverkningen outhärligt ämne. Fabriken skall förläggas till dynerna i Holland.

Femte kapitlet beskriver malgamitarbetarnes ankomst dit med Cornish som vägvisare. Cornish sammanträffar här med Roden och båda företaga en inspektion af fabriken och bostäderna. De förevisa inrättningen för en mängd inbjudna tidningsmän, hvarpå Cornish följer med hem till Roden, där de mottagas af dennes syster.

I sjunde kapitlet läses en interiör af malgamitkontoret i London, där Cornish och lorden sköta »affäerna». Där afhållas äfven små soiréer, vid hvilka en ung mr Rupert Dalkyn och en enkefru, mrs Courteville, voro bland de mera aktiva gästerna.

(Forts från n:o 9).

Rupert själf hade varit bestämd för kyrkan, men hade i Cambridge utvecklat så utsökta humoristiska anlag och så framstående mimisk begåfning, att ingen af de lärda herrarne gick säker för honom, och hans vänner rådde honom att icke förspilla sina gåfvor. Och han gjorde det ej heller. Sedan den tiden hade Rupert, sanningen att säga, gjort ingenting. De utmärkta humoristiska anlagen hade så småningom fördunstat. Folk sade: »Åh ja, rätt lustigt» — ett fatalt omdöme i fråga om humor — och äldre damer drogo endast svagt på munnen. Det är också så svårt att kunna se ett skämt genom våra modärna långskaftade lorgnetter.

Cornish hade alldeles rätt, då han sade sig höra en vagn, ty strax därefter öppnades dörren, och mrs Courteville kom in. Hon var liten och spänslig — »med en figur som en flicka» — och klädde sig väl. Hon var just vid den åldern, som hon »ej säg ut att vara» — vid den ålder för öfrigt, då en del kvinnor tyckas förena den största erfarenhet med den allra minsta eftertanke. Men hvarför skola vi väl sålunda häckla vår nästa? Om någon af oss är fullt säker om att ej göra mera skada än gagn här i världen, må han då för all del kasta första stenen på mrs Courteville.

Joan kom därefter, åtföljd af lady Ferriby, som visste, att om hon stannade hemma, skulle hon blifva tvungen att bjuda en massa folk på té, mot hvilka hon ej kände sig nog vänligt stämd för att därigenom kunna öfverse med kostnaden. Joan kastade en hastig blick från mrs Courteville till Tony. Hon hade märkt, att mrs Courteville alltid infann sig tidigt vid sammanträdena, då dessa höllos på malgamitkontoret eller hemma hos Cornish. Joan undrade, under det mrs Courteville kysste henne, om denna dam anländt i sällskap med sin bror eller före honom.

»Har han ej gjort rummet vackert med den där mimosan?» frågade mrs Courteville lifligt. Folk hade ej fullt klart för sig, för-

hållandet mellan Joan Ferriby och Tony Cornish, men ville alltid gärna veta det. Det var därför, mrs Courteville endast begagnade sig af pronomen »han», då hon fäste Joans uppmärksamhet på blommorna.

Det minsta man kan säga om sammanträdet är att detta var ganska lifligt. Vi tillhöra emellertid en i hög grad praktisk tid, och en del affärsangelägenheter blefvo också verkligen utträttade. Aftonen för malgamitbalen bestämdes, och marskalkar utsågos, och sedan spelade Rupert på banjon.

Lady Ferriby hade några visiter att göra, och Cornish erbjöd sig därför att följa Joan, som hade en hälsosam lust för motion, tvärs öfver parken. De talade om hvarjehanda ämnen, men kommo naturligtvis alltid till hvad som rörde malgamitaffären.

»Apropos», sade Joan, när de kommit om hörnet af Cambridge Terrace, »jag hade i morgse bref från Dorothy Roden. Vi voro skolkamrater, som du vet, men jag hade ingen aning om, att hr Roden var hennes bror. Jag hade för öfrigt nästan

Rupert spelade banjo.

glömt, att hon fanns till. Hon ämnar sig hit öfver till balen. Hon säger, att hon råkade dig, då du var i Haag. Det nämnde du aldrig, Tony.»

»Gjorde jag inte? Hon bryr sig ej om malgamitaffären, ser du. Och ingen, som icke intresserar sig för den, är ens värd att nämnas.»

De gingo en stund tysta. Därpå frågade Cornish:

»Hvad för slags flicka var hon i skolan?»

»Åh, hon tillhörde den där tanklösa sorten — tog aldrig någonting på allvar, du förstår. Jag förmodar, att det är därför, som hon ej intresserar sig för malgamitsaken.»

»Ja, förmodligen», sade Tony Cornish.

ÅTTONDE KAPITLET.

Frånsidan.

Mrs Vansittart sade åt Roden, att hennes hus låg vid Park Straat i Haag. Men hon sade ej, att det låg i hörnet af Oranje Straat, hvilket mycket förändrar saken. Ty Park Straat är lång, och dess bortre ände — längst bort från kungliga palatset — är mindre treflig än trakten af Vyverberg. Mrs Vansittarts hus låg i den angenämaste delen af denna lilla behagliga residensstad. De kringliggande husen voro alla bebodda af personer, hvilkas namn en gång varit världshistoriskt ryktbara. De representera för öfrigt den mest förtjusande kosmopolitism. De härstamma från alla möjliga delar af världen. Där finnas t. ex. holländare med skottska familjenamn. Där finnas andra af fransk härkomst och åter andra, hvilkas förfäder invandrat med Don Juan under religionskrigens dagar och hvilkas historia låter som det mest sagolika äfventyr.

Mrs Vansittarts hus var af mörkrödt tegel, med fasadprydnader af sten, och tillhörde troligen den i England s. k. tudorska perioden. Invändigt var det så behagligt, som tjocka mattor, rika draperier och utsökt bildhuggarearbete kunna göra ett hem. Holländarne äro kända som världens främste blomsterodlare, och en uppmärksam resande, som promenerar uppför Oranje Straat, kan ej undgå att lägga märke till att till och med midt i vintern fönsterväxterna dagligen ombytas. I detta afseende såväl som i fråga om sina öfriga *menus plaisirs* hade Mrs Vansittart antagit sitt adoptivlands seder. Och Holland gör intryck af en äldre herre, som blifvit litet korpulent och trög på gamla dagar och som efter en stormig ungdom börjar värdera fredens och den yttre bekvämlighetens välsignelser och, sedan han sparat ihop tillräckligt för en anständig bärkning, nu sitter lugnt vid brasan och tänker på de dagar, som svunnit.

Mrs Vansittart omgaf sig med all tänkbar komfort. Hon var en person, som i hög grad visste att taga sin värdighet i akt — detta slags själfaktning, som tillåter sig allt, utom öfverdrifter i något hänseende. Hon tyckte om att kläda sig väl, bo väl och blifva väl uppssad. Hon hade pänningar, och med dessa förstod hon att skaffa

sig allt hvad som tillsammans skapar ett angenämt hem — saker, hvilka det i högre eller mindre grad står alla till buds att kunna skaffa sig, men som få veta att ens rätt sätta värde på. Dock kan man ej säga, att Mrs Vansittart var en person, som kunde känna sig fullt belåten med alla dessa yttre förmaner. Likt många andra saknade hon troligen något, som ej kan fås för pengar.

Enligt sitt löfte till Percy Roden gjorde Mrs Vansittart visit hos Dorothy Roden i Villa des Dunes, och Dorothy Roden infann sig pliktskyldigast i huset i hörnet af Park Straat och Oranje Straat för att besvara visiten. Dorothy hade ej varit hemma vid Mrs Vansittarts besök, men af sin brors beskrifning anade hon hvad slags kvinna hon kunde vänta att finna. Ty Dorothy Roden hade blifvit uppfostrad utomlands och kände till en viss klass engelska damer, som man träffar på kontinenten och hvilka gemenligen utmärka sig för sina förnäma bekantskaper, sin oföränderliga lättja och sina ständiga antydningar om stora upplefda sorger.

Men Dorothy insåg vid första ögonkastet att hon bildat sig en fullkomligt falsk föreställning om Mrs Vansittart. Hon tillhörde tydligen ej den slags kvinnor, som söka väcka beundran hos förste bäste, och Percy Roden hade låtit sin syster förstå, att Mrs Vansittart — vare sig hon nu sökt den eller ej — vunnit hans djupaste beundran.

»Det var mycket snällt af er att så snart besvara min visit», sade hon vänligt. »Jag förmodar, att ni spatserat hela vägen från er villa? Engelska flickor äro så duktiga fotgängerskor nu för tiden. Jag tillhör en något tidigare generation, och den föredrog att åka. Jag afskyr att gå. Ni är ej alls lik er bror.» Och hon lade hufvudet litet tillbaka och såg eftertänksamt på sin gäst.

»Var så god och sitt!» sade hon skrottande. »Ni kom förmodligen hit med en hel hop fördomar mot mig. Man skulle aldrig kunna lära känna en kvinna genom hennes manliga bekantskapers ömdömen. Det är en regel, från hvilken det knappast finnes något undantag — ni kan lugnt tro mig, som är många år äldre än ni! Men — nåväl, *nous verrons*. Kanske ni och jag just äro undantaget från regeln!»

»Jag hoppas detta», svarade Dorothy, som var ganska talför. »I alla händelser längtade jag mycket att träffa er, efter allt hvad Percy berättat mig om er. Som ni vet, är det ganska ensligt i Villa des Dunes. Percy är ju hela dagen upptagen af sina malgamitarbetare. Och vi äro ännu ej bekanta med någon.»

»Än herr von Holzen?» framkastade Mrs Vansittart, i det hon ringde efter té.

»Ni menar den där herrn, som är Percys medhjälpare vid fabriken? Honom känner jag inte. Percy har aldrig tagit honom med sig till villan.»

»Verkligen? Det var då snällt af er bror. Ibland använda män, som ni vet, sin hustru eller sina systrar för att hjälpa dem med deras affärsförbindelser. Jag kände en gång en man, som begagnade sig af sin vackra dotter för att skaffa sig en klient. Skönhet utjämjar allt, som ni vet. Det är ej vackert; nej, det är det inte. Jag förmodar, att herr von Holzen är — hvad skall jag säga — en utländsk lärd. Det är ett så vidsträckt begrepp och skyler i så hög grad bristen på tvål och vatten.» Och hon skrottade lätt, medan ögonen bibehöll sin allvarliga och vakna blick.

»Min bror talar ej mycket om honom», svarade Dorothy Roden. Percy yttrar aldrig mycket till mig om sina affärer, och det är jag rätt glad

för. Jag är säker på att jag ej skulle begripa dem. Obligationer och aktier och frakter och dylikt. Jag har aldrig riktigt förstått, om frakt är en del af ett fartyg. Vet ni det?»

»Nej, det finns så mycket, som är viktigare att veta, tycker jag. Sådant, som rör människor och människonaturen till exempel.»

»Ja», sade Dorothy och såg litet undrande på sin värdinna. »Ja visst!»

Mrs Vansittart besvarade hennes undrande blick.

»Och den andre mannen, som är med i affären», sade hon plötsligt. »Mr Cornish — känner ni honom?»

»Han har varit i Villa des Dunes. Min bror bjöd honom med sig in på té samma afton, som den första sändningen malgamitarbetare anlände», svarade Dorothy.

»Mr Cornish intresserar mig», sade Mrs Vansittart. »Jag kände honom, när han var en pojke — eller föga äldre. Han kom till Weimar med sin guvernör för att lära tyska språket, medan jag bodde där. Jag har sedan dess hört af honom emellanåt. Man ser hans namn bland notiserna från sällskapsvärlden, som ni vet. Han är just en sådan person, som vännerna vänta sig mycket af — men som själf ingenting väntar sig. Den unge man, som själf väntar att blifva någonting framstående, missträknar sig vanligen. Har ni märkt, miss Roden, i biografier öfver store män, att man nästan alltid börjat vänta sig något af dem, redan när de voro helt små? Liksom om de från första början varit gjutna i en annan form. Jag menar verkligt store män och ej pianisten eller romanförfattaren för dagen, hvars porträtt man ser i hvarje illustrerad tidning i två månaders tid och som sedan är glömd för alltid.

Mrs Vansittart talade med utländsk liflighet och framställde på ett pikant sätt frågor, som ej kräfde något svar. Dorothy Roden hade ej svårt att uttrycka sig, men hon hade ej samma förmåga att fara från ämne till ämne. Hennes sinne tycktes ej mäktigt så alltomfattande intressen. Ett samtalsämne fångslade henne, de andra lämnade hon åt deras värde.

»Hvarför intresserar mr Cornish er?» frågade hon.

Mrs Vansittart höjde på axlarna och lutade sig tillbaka i länstolen.

»Han gör på mig intrycket af att vara en person, som förstår att sköta sina kort utmärkt. Det är allt. Men kanske har han inga goda kort på hand. Ingenting annat än hackor — tvåor och treor af helt salongsmässigt slag — och aldrig en trumf. Hvem kan veta? *Qui vivra verra*, miss Roden. Det blir kanske ej i min tid som världen kommer att erfara Tony Cornish's rykte, den verkliga världen, menar jag — ej tidningsvärlden. Han mognar kanske långsamt, och jag kommer att dö innan dess. Jag håller på att bli gammal. Hur gammal tror ni, att jag är, miss Roden?»

»Trettiofem», svarade Dorothy, och Mrs Vansittart vände sig hastigt och såg på henne.

»Ah», sade hon långsamt och tankfullt. »Ja, ni har fullkomligt rätt. Det är verkligen min ålder, och jag förmodar, att mitt utseende vittnar därom. Andra skulle antagligen hafva gissat det lika lätt, ehuru ej alla skulle hafva varit nog hederliga att säga mig, hvad de tänkte.»

Dorothy skrattade och skiftade färg.

»Jag svarade utan att tänka», sade hon. — »Jag hoppas, ni inte är stött på mig.»

»Visst inte», sade Mrs Vansittart och såg ut genom fönstret. »Men vi talade om mr Cornish.»

»Ja», svarade Dorothy med en blick på klockan. »Men jag får ej prata längre, ty då kommer jag för sent, och min bror väntar alltid att finna mig hemma, när han kommer från fabriken.»

Hon reste sig och tryckte Mrs Vansittarts hand och såg henne i ögonen. När Dorothy gått, stod vänninnan ett ögonblick och stirrade på den tillslutna dörren.

»Jag undrar, hvad hon tror om mig», sade hon för sig själf.

Dorothy Roden undrade detsamma, när hon promenerade ned för Park Straat. Hon undrade, hvad hon egentligen skulle tänka om Mrs Vansittart.

Ehuru man var i april, steg den kalla vinterdimman ännu upp om aftnarne och dref utåt hafvet från marskländerna kring Leyden. Träden hade knappt börjat knoppas, ty det hade varit en kall vår, och isstyckena kommo långsamt drifvände i kanalen, längs hvars bank Dorothy nu vandrade. Villa des Dunes låg verkligen ganska ensligt — ett par hundra meter från landsvägen från Haag till Scheveningen. Mellan villan och vägen voro dynerna ännu i ostörd besittning af platsen, med undantag af att man anlagt en smal körväg fram till själfva byggnaden.

När Dorothy kom hem, hade hennes bror ännu ej anländt. Hon såg på klockan. Han var senare än vanligt i afton. Malgamitarbetarne hade under de senaste veckorna upptagit mer och mer af hans tid. Då han kom hem sent på aftonen, var han föga meddelsam. Otto von Holzen visade numera aldrig sitt ansikte utom fabriken; han tycktes föra en enstörings lif inom det jerngaller, som inneslöt den lilla kolonien.

Percy Roden hade ej kommit hem till Villa des Dunes i vanlig tid, emedan han hade annat att göra. Holzen och han stodo just nu i en af de små stugorna under djup tystnad. Den nedgående solen kastade genom fönstret sin glöd öfver deras ansikten och öfver rummets nakna väggar, på hvilka ett tyskt träsnitt, som gjorde anspråk på att afbilda furst Bismarcks välkända drag, var upphängdt men ingalunda bidrog att förtaga ödsligheten.

Holzen stod med händerna hopknäppta bakom ryggen och såg ut genom fönstret på de dystra dynerna. Roden stod vid hans sida. Han stod med böjdt hufvud och såg nedtryckt ut samt hade stuckit händerna i byxfickorna. Underläppen höll han djupt in dragen mellan tänderna. Hans ögon syntes oroliga och ögonbrynen voro rynkiga.

På bädden bredvid de två männen låg en tidigt åldrad yngling med rött hår. Det var ännu en gång historien från St: Jacob Straat, men den var ny för Percy Roden, som ej kunde slita sina blickar från bädden. Mannen var döende. Han var polack och kunde ej ett ord engelska. Dessa tre män kunde ej på ett gemensamt språk göra sig förstadda af hvarandra.

»Kan ni ingenting alls göra», frågade Roden för andra eller tredje gången.

»Ingenting», svarade Holzen utan att vända sig om. »Han var redan dömd, när han kom hit.»

(Forts.)

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

Generalkonsul D. Danielsson.

Generalkonsul Danielssons i höst skedda utnämning till svensk-norsk generalkonsul i London lät af politiska skäl mycket tala om sig. Den norska vänsterpressen förfäktade norskfödde generalkonsuln Christophersens i Amsterdam befordran till posten. Hr Christophersens kända duglighet kunde ingen förneka, men väl lämpligheten af att förflytta en så pass till åren kommen man till generalkonsulatet i London.

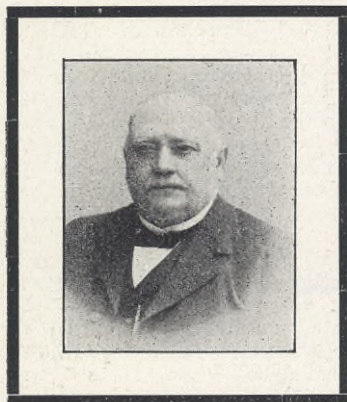
Man har äfven från norskt håll i London redan erkänt, att valet af generalkonsul Danielsson var mycket lyckligt. Hr Danielsson är ännu i sina bästa år — han är född 1846 — och har under sin mångåriga verksamhet som svensk-norsk generalkonsul i Le Havre gjort sig synnerligen omtyckt.

Ej långt före utnämningen till generalkonsul i London var hr D. i Håvre föremål för en högst smickrande hyllning, hvarvid mären till honom öfverlämnade hederslegionens utmärkelsetecken. Vid den fästmåltid, som därpå gafs för hr D., hyllades hedersgästen i varmt tal på det hjärtligaste, icke minst af sina kolleger i Håvre. Att generalkonsul Danielsson äfven på sin ansvarsfulla post i London, hvilken han i medio af november tillträdde, skall förvärfva allas aktning och på det bästa tillvarataga svenskers och normmäns intressen, kan man vara lifligt öfvertygad.

Det porträtt af hr Danielsson, som vi här återgifva, är taget ur en amatörgrupp fotografi, som benäget ställts till HVAR 8 DAGS förfogande.

Robert Bersén. †

Generalkonsuln *Robert Bersén* i Göteborg afled den 26 nov. i en ålder af något öfver 72 år.

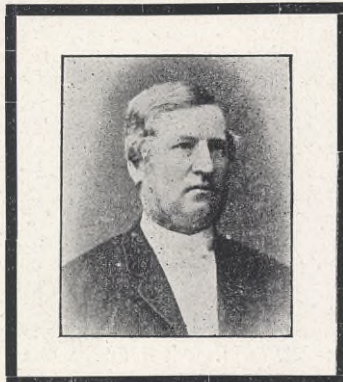
Den bortgångne, en mycket verksam man inom Göteborgs samhälle, var grundare af och chef i den ansedda skeppsklare-firman Borlind, Bersén & C:o i Göteborg.

I alla sjöfartsärenden var Bersén mycket anlitad. Han deltog i stiftandet af Nautiska föreningen i Göteborg och af Ångfartygs-assuransföreningen, var

hedersledamot af flere nautiska föreningar. Vid Sjöfartsmötena deltog han med intresse i meningsbytena och var mycket anlitad som sakkörare i sjörättsmål.

Eric Sjöström. †

Den 20 nov. afled i Gefle fabrikören *Eric Sjöström* i en ålder af 66 år. Den aflidne var en af stadens mera framstående medborgare, mycket anlitad som

kommunalman, en driftig industridkare samt personligen afhållen för sitt redbara väsen.

Johan Robert Sjöström. †

Den 20 i förra månaden afled ägaren af Rob. Sjöströms mek. verkstad i Gefle, civilingenjören *J. R. Sjöström* i en ålder af 45 år. Med honom bortgick en dugande och energisk samhällsmedlem. Ingenjör Sjöström hade i flera år varit ledamot af stadsfullmäktige och drätselkammaren. I de närmastes sorg deltaga många personliga vänner till den så tidigt hädankallade dugande mannen.

BREFLÅDA.

Fil. stud. Reproduktionerna af de prisbelönta amatörfotografierna återgifvas i julnumret.

Rob. Öfversätn. ha vi i allmänhet ej användning för. Hvad fotografierna angå, måste vi ju se dem för att kunna gifva svar. Gör oss ett besök.

Lis. »Syskon» torde vi kunna använda. Det öfriga för omoget till förmen, om det också innehåller flere vackra tankar.

—e—m. Idén kanske icke oanvändbar, om den klädes i en mera passande dräkt. Vi kunna möjligen använda den, ifall omarbetning tillåtes.